

V úsilí o sjednocení Německa zahájilo Prusko v červnu 1866 válku proti Rakousku. To se díky diplomacii pruského ministerského předsedy

Otto von Bismarcka ocitlo v mezinárodní izolaci. Bismarckovi se podařilo zajistit si neutralitu Ruska a 8.4.1866 uzavřelo spojení s Itálií usilující o získání Benátska. Jedinými Rakouskými spojenci byly některé německé státy, jako Hannoversko, Hesensko, Sasko, Bavorsko, Bádensko,

Württembergsko aj.

Bitva u Kuřívod

Překlad z Domovské knihy France Köhlera

26. června 1866 dopoledne se strhla v Kuřívodech jedna z prvních větších bitev v oné neblahé prusko-rakouské válce; při tomto střetnutí v Kuřívodech na sebe narazilo 5. praporů, 5 eskadron, 2 děla předvoje od Mimone postupující

cí Labské armády Prusů, které velel generál Herwarth z Bittenfeldu (předvoji velel generál Schoeller) proti 2 rotám 38. pěšího pluku Haugwitz a půl eskadry Mikuláškových husarů (předvoj Leiningenovy brigády od 1. Armádního sboru pod velením hraběte Clam-Gallasem), kterýžto musel po velmi tuhém odporu dobývané město opustit; 3 dělové koule zazděné v budově „U bílého jelena“ na mimoňské ulici jsou zde dosud z té doby (dnes je již nenajdete).

O obsazení lesa k Mnichovu Hradišti se rozpoutala bitva navečer, kterému předcházelo dobytí Kuřívod, další půlhodinový boj nastal mezi častokrát přesouvány Prusy a rakouským 32. praporem myslivců, který vystřídal Haugwitzovu pěchotu.

Den bojů u Kuřívod stál Rakušany **13 důstojníků a 264 mužů, 13 koní**. Prusy (3) **4 důstojníky a (46) 56 mužů, 8 koní**. Tito odpočívají na vojenském hřbitově v Kuřívodech a v hrobech podél silnice a v lese do Mnichova Hradiště.

Příčiny porážky Rakouska

I když nový typ pruské pušky nebyl jedinou a

snad ani tou nejpodstatnější mezi příčinami rakouské porážky - zvážíme-li chyby diplomatické, boj na dvou frontách, nepřipravenost a chyby ve vyšším velení armády, nedostatečné využití železnice, chyby v manévrování a taktice, pruskou vojenskou kázeň a na rakouské straně finanční problémy s šetřením na nesprávném místě, přece co do počtu raněných při rakouském systému bodákového útoku to byl pro zdravotnickou službu faktor téměř katastrofální. Nic na tom nezměnila skutečnost, že Rakousko mělo dokonalejší jezdeckto a dělostřelectvo a že vyhrálo na italské frontě. Šetření v Rakousku se projevilo i tak, že zatímco v Prusku bylo r. 1866 pro armádu určeno 40 % ze státního rozpočtu, v Rakousku to bylo jen 18,6 %. Stojí za to zvážit i skutečnost, že jedna zadovka, které potřebovalo tehdy Rakousko asi 250 až 300 tisíc, stála – podle typu 25 až 30 zlatých. Některé typy byly při sériové výrobě lacinější.

Válka byla ukončena politickým jednáním mezi pruskou a rakouskou vládou, které zprostředkovala Francie, obávající se dalšího možného vývoje války. Rakouská Jižní armáda pod vedením arcivévody Albrechta sice porazila Itálii v bitvě u Custozy a v námořní bitvě u Lissy, přesto na základě mírové dohody muselo Rakousko vrátit Benátsko Itálii a Prusku – Holštýnsko. Prusko pak nastoupilo cestu k sjednocení Německa a v letech 1870 až 1871 se odvděčilo Francii válkou.

Válečné ztráty

Pruská armáda ztratila ze svých asi 280 000 vojáků celkem 9 172 mužů. (1 935 mrtvých, 6 959 raněných a 278 nezvěstných). **Rakouská armáda** ze svých asi 260000 vojáků ztratila 42

812 mužů (5658 mrtvých, 16 865 raněných, 12 879 zajatých a 7410 nezvěstných)

Centrální pomník byl odhalen v roce 1868 s německým textem ve volném překladu "**26. června 1866 zde padlým rakouským bojovníkům**". Po roce 1945 byl nápis nahrazen novou deskou s chybným českým textem "**V cizích službách. Památce padlých českých vojáků v bitvě 12.**

června 1866". V roce 2003 se na památník vrátil původní nápis a celková rekonstrukce památníku proběhla v roce 2007.

Hroby zemřelých v prusko-rakouské válce 1866

V roce 2008 byla dokončena naučná cyklostezka kolem společných hrobů při levé straně silnice z Kuřívod na Mnichovo Hradiště. Hroby z původního kuřívodského pohřebiště byly v podobě nových pomníků umístěny v roce 2005 a 2006 u kostela.

Kuřívody, u severní zdi kostela sv. Havla

Informační centrum
Ralsko

Srážka
u
KUŘÍVOD

*Prusko-rakouská válka
1866*

©Občanské sdružení Český svět-Ralsko
text a foto Václav Bilický

Vydává město Ralsko 2008